

WÈL GEBEDEN - OOK GEDANKT?

Wonderlijk zoo gauw zoo'n eerste verlofdag weer om is. Het lijkt zoo heerlijk lang, als je in den trein zit, op weg naar huis; twee volle dagen. . . .

Maar den eersten avond ga je al aan 't aftellen: nog zooveel uren.

Sergeant Van Dijk staat voor de waschtafel.

Straks gaat hij met zijn vrouw naar den oudejaarsavonddienst.

Het liefst zou hij gezellig thuis gebleven zijn.

Hoeveel avonden van landerig rondhangen in de doodsche nood-kantine heeft hij er niet naar verlangd, zoo'n langen winteravond thuis, bij zijn vrouw, de kamer warm en behagelijk, met zachten lichtschijn der wandlampjes.

Zij een handwerkje, hij een boek.

De rust van een avondhuiskamer, als de kinderen naar bed zijn, de onvervangbare sfeer van het eigen huis. . . .

Maar zoo'n oudejaarsavond wil je toch ook niet eindigen, zonder geluisterd te hebben naar Gods Woord; in de stemmingsvolle, plechtige samenkomst met de gemeente.

De vrieskoude komt hen buiten tegen.

Zijn vrouw zoekt zijn arm. Stevig stappen ze samen door.

Het geeft hem weer het weeldegevoel als van den eersten verlovingstijd.

Ze zeggen niet veel.

„Blij dat ik vannacht geen wacht heb!” merkt hij enkel op.

Vreemd is dat toch. In dienst voel je je burger. Zijn je gedachten het meest thuis.

En in 't verlof voel je je soldaat, en leef je in gedachten mee met je compie.

De klokken luiden al.

Ze moeten zich haasten.

Bij 't begin van den dienst zwerven zijn gedachten telkens weg. Allerlei kennissen knikken hem toe.

Die is ook met verlof, en die ook. Het geeft hem een feestelijk gevoel, hier nu te mogen zitten naast zijn vrouw. Juist door 't gemis van zoovele Zondagen, waardeert hij nu pas ten volle de vreugde van dit samen opgaan.

De dominee is bijzonder ernstig vanavond.

Het kan ook moeilijk anders.

Oudejaarsavond, in oorlogs- en mo-

bilisatietijd. De onzekerheid van de toekomst, die het nieuwe jaar nog verborgen houdt.

In zijn inleiding gaat hij even terug, memoreerend de afgeloopen maanden met hun spanning, hun dreiging vaak.

Van Dijk is geboeid. Hij doorleeft opnieuw de dagen sinds het Augustus-einde. Zijn oproep. De gedachte: maar dat gaat toch niet. Hoe moet het met mijn werk, mijn zaak!

De zorgen, die toch weer weggenomen werden.

Niemand is zoo onmisbaar, als hij soms wel denkt.

De roerige, vreemde eerste mobilisatiedagen, van heen en weer trekken en onwennigheid, en de geleidelijke sleurgang, het soldatenleven van elken dag.

Je raakte aan het soldatenleven gewend, de onrust verdween. Alles zou wel losloopen. Natuurlijk bleven we buiten den oorlog, zooals in veertien tot achttien!

Tot opeens. . . . de bange Novemberdagen.

Dominee wijst er slechts terloops op. „Wat hebben we toen gebeden! En hoe heeft God ons gebed verhoord. Maar hebben we toen ook gedankt, en onze beloften, in uren van benauwdheid gedaan, ook ingelost?”

Die woorden haken zich vast in de gedachten van Van Dijk.

Dominee gaat door, maar hij hoort het niet meer.

Hij is blijven staan bij die Novemberdagen.

Alles doorleeft hij weer opnieuw, spanning, dreiging, onrust, angst. . . .

Die tiende November, toen ze des avonds bijeengeroepen werden voor een extra appèl, en de kapitein, de altijd vroolijke, opgewekte, ernstig het woord tot hen gericht had, zelf onder den indruk van de bevelen van hoogerhand.

Hoe hij hen erop gewezen had, dat ze over een uur met pak en zak met vrachtauto's naar de grens gebracht zouden worden.

„Mannen, het ziet er naar uit, dat het binnen enkele uren wel eens ernst kan worden.

„Het heeft geen zin schuilevinkje te spelen met de werkelijkheid. We gaan onze stellingen betrekken. Niemand weet wat de komende uren ons brengen zullen. Maar ik reken

op jullie, op jullie allemaal. Laten we als kèrels onzen plicht doen.”

In den roes van zenuwachtige en gejaagde voorbereiding voor het vertrek hadden ze 't zich nog niet ten volle kunnen realiseeren. Maar eenmaal op de auto's, in vliegende vaart door 't nachtelijk grensgebied snorend, was er tijd geweest voor bezinning en nadenken.

Je hadt je eigenlijk nooit gerealiseerd dat het wel eens meenens kon worden; dat alles wat tevoren slechts oefening was, nu ernst, bloedige ernst zou kunnen worden.

En het had velen uit het lood geslagen.

De grootste praatjesmakers uit zijn sectie zaten verbeterd zwijgend op hun ransel.

Het herkenningsplaatje om hun hals werd nu voor 't eerst bange realiteit, evenals het noodrantsoen, het verbandpakje.

Wat, als straks de hel losbarstte, kogels giftig fluitend aansuisden, granaten boven hun hoofden uiteenspatten. . . . wat als. . . .

Ook sommigen der commandanten waren de kluts kwijt. Bleek en zenuwachtig gaven ze hun onzekere bevelen, gevolgd door even onzekere tegenbevelen. Het prikkelde nu niet tot verzet, of sarcastische mopjes zooals anders.

Zwijgend hadden ze hun gevechtstellingen betrokken. Voor 't eerst in hun heelen diensttijd gaven de posten bij de aflossing sericus hun consignes over, voelden nu verantwoordelijkheid. Nu was 't geen spelletje meer. . . .

De spanning was gestegen. 11 November, 12 November, drie dagen en nachten in de gevechtsstelling, alleen met hun gedachten, en de zenuwachtige drukte in hun omgeving, van troepenverplaatsingen, al maar nieuwe aanvullingen, nieuwe onderdeelen, ronkende motoren van ordonnansen, auto's van anders zelden waargenomen hooge commandanten.

En de geruchten die groeiden, aanzwollen. Ze wisten eigenlijk niets. Maar ineens waren er bijzonderheden, die stelliger werden naarmate ze vaker doorgegeven en herhaald waren.

„De brug is al opgeblazen. Ze trekken daar de grens al over. Over een uur zijn ze hier. . . .”

Sergeant Van Dijk huivert, nu hij dit alles weer doorleeft.

Ja, toen heeft hij gebeden! Anders, dringender dan tevoren. In groote vrees voor de toekomst gesmeekt om bewaring, om afwending van het dreigend onheil. Hij heeft beloofd dan dicht bij God te zullen leven. . . .

EEN VELDTOCHT tegen God

ja, als een kind dat iets wil afdwingen, heeft hij getracht God over te halen tot gebedsverhooring door geloften.

Ook uit schuldbesef. Hij was niet aan de vervlakking ontkomen, die de dienst voor allen dreigt mee te brengen. Hij had nog wel gebeden, maar meer uit sleur dan uit behoefte. Zich eigenlijk in niets van de rest onderscheiden als Christen.

Toen, in die benauwde uren heeft hij zichzelf en God beloofd dat het weer anders zou worden.

Maar toen 't gevaar geweken, de angst weer vergeten was, en 't leven weer zijn normale eischen stelde, toen had hij de uitredding als iets gewoons geaccepteerd, en zijn beloften vergeten.

De woorden van den dominee hebben hem wakker geschud, zijn geweten weer in werking gesteld.

„Wat hebben we toen gebeden!” Ja, dat is zoo.

„Maar hebben we ook gedankt, toen ons bidden verhoord werd?” Met schaamte moet hij ontkenkend antwoorden. Neen, eigenlijk is het erbij in geschoten.

Toen ze de gevechtsstellingen weer hadden verlaten, en naar hun eigenlijke kantonnement konden terugkeeren, was er groot feest geweest in de kantine, met veel gezang en „lol,” en veel heldhaftig gezwets; maar aan een warm en ontroerd dankgebed was hij niet toegekomen.

Hij heeft niets meer van de rest van de preek gehoord. De tusschenzang wordt gezongen en die psalm spreekt weer voor Van Dijk. 't Is de voortzetting, en de afsluiting van zijn eigen gedachtenstroom.

De overbekende woorden, altijd gedachteloos meegezongen, krijgen nu diepen zin voor hem, die ontroerd en met zelfbeschuldiging meezingt:

„Ik heb beloofd, wanneer G' in mijn ellenden mij bijstand boodt en 't onheil af zoudt wenden, tot U, o God, mijn lofzang op te zenden....”

Die belofte heeft hij niet gehouden, maar als 't orgel, na een kort tusschenspel invalt met het volgende vers, zingt hij 't mee, als een nieuwe belofte:

Uw gunst is m' altoos bijgebleven:
'k Zal voor Gods oog, naar Zijn bevelen leven,
Zoo word' door mij Zijn naam altoos verheven;
Zoo word' Zijn lof vergroot.

G. J. P.

Na dit opschrift op papier te hebben gezet, heb ik even mijn pen neerlegd. Moet ik er niet iets anders boven schrijven?

Het klinkt zoo vreeselijk: een veldtocht tegen God. Ik ben er van geschrokken toen ik deze woorden zwart op wit vóór me zag. En toch laat ik ze staan, omdat het ernstige werkelijkheid is. Ik laat ze staan, om mijzelf en u wakker te maken.

Deze veldtocht is begonnen in Rusland.

Het radiostation Moskou noemde op 5 December j.l. „Moskou de hoofdstad der wereld.” „Daar woont,” zoo heette het, „de groote Stalin. Hij is de eenige hoop voor de bevrediging der volken. Het communisme maakt zich op om de geheele wereld te veroveren. En over deze wereld zal alom de roode vaan wapperen.” In „De Standaard” van 8 December j.l. las ik het volgende:

De godloozenveldtocht tegen Kerstmis begon den 1sten November. Voor de propaganda was 12 miljoen roebel uitgetrokken. Het parool: „Met Stalin tegen het Christendom — vóór den vrede — oorlog tegen het kapitalisme.” Bijzondere aandacht werd geschonken

aan de sterk Roomsch-Katholieke en Evangelische gebieden, die in den jongsten tijd onder Russische heerschappij zijn gekomen. De veldtocht wordt den 15den Januari gesloten. De nieuwste schepping is een godloozenkoor van 368 zangers en zangeressen onder leiding van Prof. Alexandrow, kapelmeester van het Rode Leger, dat den naam voert „De atheïst” en zijn eerste concert op Eersten Kerstdag geeft.

Als de lezers van „Timotheüs” dit onder de oogen krijgen, heeft het koor zijn eerste concert gegeven.

Onwillekeurig moet ik denken aan het Bijbelwoord: „Die in den hemel woont zal lachen.”

Hoe durft een mensch te spreken over een veldtocht tegen God....

Gods Koninkrijk komt, óók al vindt Stalin het niet goed....

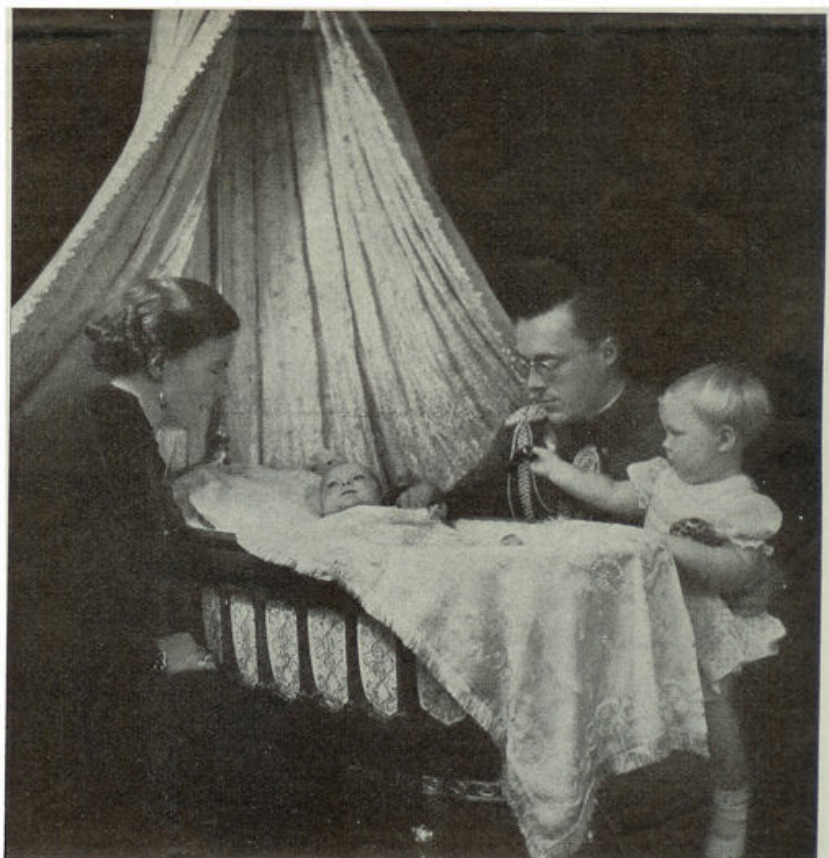
Wij kunnen rustig zijn.

Jezus is Overwinnaar!

Maar aan den anderen kant moet deze „veldtocht” ons wakker maken. Tegenover deze actie der godloozen moet staan de éénheid van de Christusbelijders.

Wij moeten leeren — ja, inderdaad, wij moeten het nog leeren — om in éénheid het lied van het Kruis te zingen.

C. Redert

Opname van H.M. de Koningin